

BİLİMİ YARATANLAR

Çevre Dostu Bir Bilimci Rachel Louise Carson

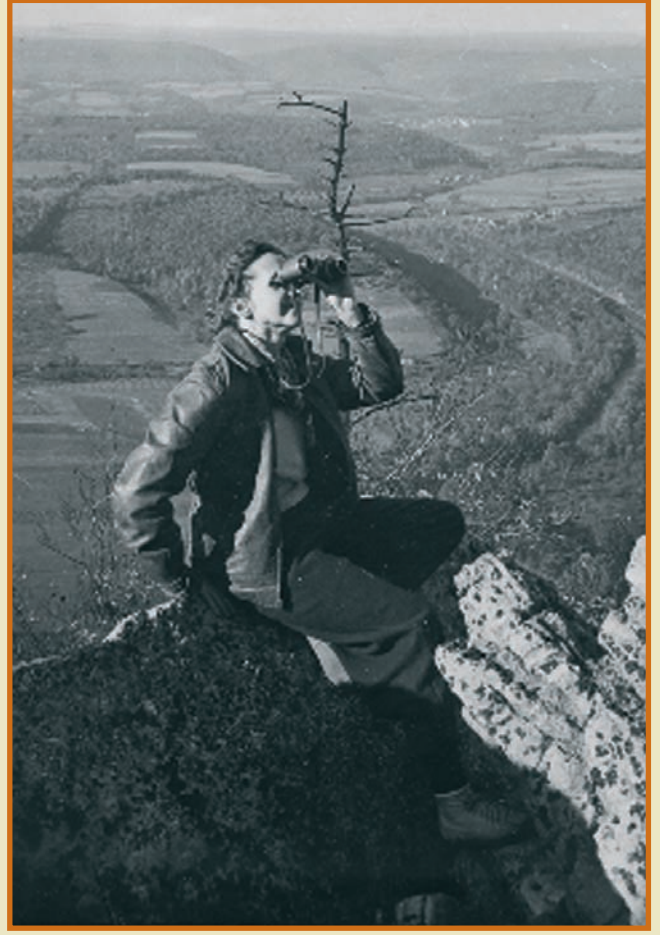
Sanayileşme bize birçok rahatlık ve kolaylık sağladı. Bununla birlikte insanın doğaya verdiği zararlar da çok arttı. Yirminci yüzyıl çevre felaketlerinin, kirlenmelerin hatta ozon tabakasının delinmesinin yüzyılı oldu. Oysa bir biliminsanı, Rachel Carson adlı bir biyolog, yazdığı bir kitapla bugün tüm dünyanın duyarlı olduğu çevre bilinci düşüncesinin temellerini atıyordu.

Rachel Louise Carson'ı bugün yazar, biyolog, çevre korumacı kimlikleriyle tanıyoruz. Carson, 27 Mayıs 1907'de Amerika Birleşik Devletleri'nin Pennsylvania eyaletinde, nehir kıyısında bir kasaba olan Springdale'de dünyaya gelmişti. Üç kardeşin en küçüğüydü. Springdale nehir kenarında, doğayla iç içe bir kasabaydı ve Rachel'in annesi de doğaya düşkün biriydi. Carson, sonraki yıllarda doğa sevgisini annesinden aldığını ifade edecekti. Doğa sevgisinin yanında bir ikinci tutkusu da yazarlıktı. Küçük yaşlardan beri yaz-

maya olan merakı, gelecekte çevre konusunda çok önemli kitaplar kaleme almasına neden olacaktı. İlk yazısı, henüz on yaşındayken çocuklar için yayımlanan bir dergide yer almıştı. Siyah kıvrıkcık saçlı, okumaya düşkün bu utangaç kız, kuşlara ve doğaya hayrandı. Deniz biyolojisine olan merakı çalışmalarına yön verecekti. 1929 yılında bugünkü adı Chatham College olan Pennsylvania College For Women'dan mezun oldu. 1932'deyse John Hopkins Üniversitesi'nde zooloji üzerine çalıştığı lisansüstü çalışmalarını bitirdi. Doktora yapmak için eğitimine devam et-

mek istiyordu fakat aile problemleri yüzünden bu isteğini gerçekleştiremedi. Bu yıllar Maryland Üniversitesi'nde zooloji dersleri verdiği yıllardı. Aynı zamanda yazları bir deniz biyolojisi laboratuvarında çalışmalarını sürdürüyordu. Yirmili yaşları onun denizin büyümesine kapıldığı yıllardı. Bir deniz biyoloğu olarak keşfedilmesi uzun sürmedi. Balıkçılık Bürosu, ondan radyoda yayımlanmak üzere yazılar yazmasını istedi. Bunu, "Baltimore Sun" adlı gazeteye yazdığı yazılar izledi. Kısa zamanda gazete ve dergilerde yazdığı yazıların yanında, deniz biyolojisi üzerine yazdığı kitapları da yayımlanmaya başladı. 1941 yılında yayımlanan ilk kitabını gelecek yıllarda başka kitaplar da izledi. Carson, böylece bir bilim insanı olmanın yanı sıra bir bilim yazarı olarak da tanınacaktı.

ABD'de o yıllarda sıkça kullanılan ve bir mucize ilaç olarak görülen böcek zehiri vardı: DDT. Tarlalarda ya da bahçelerde, ürünlerin zararlı böceklerden korunması amacıyla DDT kullanılırdı. Ne var ki Rachel Carson bu ilacın yalnızca zararlı böcekleri öldürmekle kalmadığını, bütün çevreye

zarar verdiğini gördü. Hatta öyle ki bu zehir besin zinciri yoluyla insanlara kadar ulaşıyor, zehirlenmelere, ölümlere ve sakat doğumlara neden oluyordu. DDT'nin zararları üzerine yazılar yazan Carson, "Silent Spring" (Sessiz Bahar) adını verdiği kitabıyla büyük ses getirdi. Bu kitap, sonraları insanlığın çevre bilinci edinmesinde ve doğa korumacılığında önemli bir kilometre taşı olarak değerlendirilecekti. Bir arkadaşına yazdığı mektupta Carson, "Yaşayan dünyanın güzelliklerini korumaya çalışıyorum" diyecekti. DDT'nin kullanımdan kalkmasını bir anlamda ona borçluyuz.

Rachel Carson, 1964 yılında yaşamaya gözlerini yumdu. Uzun süredir göğüs kanseriyle mücadele ediyordu. Yaşamı boyunca yazdığı kitaplar ve çevreye karşı duyarlılığı, bize doğa sevgisini ve çevreye karşı duyarlı olmayı öğretti.

Gökhan Tok

Kaynaklar:

<http://www.rachelcarson.org/index.cfm?fuseaction=bio>
<http://www.time.com/time/time100/scientist/profile/carson.html>
<http://www.lkwpl.org/wihohio/cars-rac.htm>